

**Informacja dla Radnych Sejmiku Województwa Podkarpackiego
na XXII Posiedzenie Sejmiku Województwa Podkarpackiego
(pkt 17 porządku obrad)**

„Problematyka zabezpieczenia przeciwpowodziowego, stanu infrastruktury przeciwpowodziowej i plany jej rozwoju w najbliższej perspektywie finansowej”

1. Ewidencja wód i urządzeń wodnych:

Wg danych wynikających z prowadzonej przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie ewidencji, utrzymania wymaga:

- 3 859,8 km rzek i potoków (w tym 1917,8 km uregulowanych)
- 635,4 km wałów przeciwpowodziowych (ogólny obszar chroniony wałami przeciwpowodziowymi wynosi 73 886 ha),
- 35 zbiorników wodnych
- 6 przepompowni melioracyjnych.

2. Stan najważniejszych urządzeń tj. wałów przeciwpowodziowych.

Według wykonanych pięcioletnich ocen stanu technicznego znaczna ilość tj. **376,092 km** (59% stanu ewidencyjnego) wałów przeciwpowodziowych wymaga modernizacji - przede wszystkim podwyższenia i zabezpieczenia przeciwfiltracyjnego.

Pozostała część tj. **259,322 km** wałów (41% stanu ewidencyjnego) znajduje się **w stanie dobrym.**

Powyższa informacja została przedstawiona podczas ostatniej marcowej Sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego. W wyniku dokonanej przez PZMiUW w miesiącu kwietniu weryfikacji stwierdzono, że autorzy ocen pięcioletnich bazowali na danych hydrologicznych ISOK (Informatycznego Systemu Osłony Kraju). Okazuje się że dane te nie są jednak spójne z założeniami Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, które będą głównym dokumentem planistycznym i zakładają m.in. zretencjonowanie części wód powodziowych w systemie polderów. Nieuwzględnienie tego faktu spowodowało, że znaczna część obwałowań (mimo ich dobrego stanu technicznego) z uwagi na niedobór wymaganego przewyższenia nad wodą miarodajną (tj. wynikającą z ISOK-a) zostały wskazane jako wały o złym stanie technicznym. W chwili obecnej autorzy ocen pięcioletnich tj. Ośrodek Technicznej Kontroli Zapór w Katowicach weryfikują wyniki opracowanych ocen. Już wstępne ustalenia pozwalają stwierdzić, że znaczna część obwałowań, wskazanych wstępnie jako wały o złym stanie zostanie przeklasyfikowana na odpowiadające wymogom.

3. Realizacja zadań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej w ciągu ostatnich 15 lat.

Na przestrzeni lat **2000-2010** Województwo Podkarpackie wydatkowało na ochronę przeciwpowodziową kwotę **341 mln zł** w ramach której wybudowano i zmodernizowano m.in. 98,2 km obwałowań.

Zauważalna tendencja wzrostowa dała się zauważyć w ostatnich 5 latach tj. **2011-2015**, udało się wówczas pozyskać i wydatkować kolejne **261 mln zł**, co pozwoliło m.in. na odbudowę i wykonanie odcinków kolejnych 91 km wałów przeciwpowodziowych (oraz dużego zbiornika przeciwpowodziowego)

Jedynie w ubiegłym, 2015 roku PZMiUW zakończył realizację robót budowlano – montażowych na **13 zadaniach**, które zostały sfinansowane ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalnego Programu Operacyjnego, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Rezerwy Celowej Budżetu Państwa oraz w ramach uchylonego „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”

Łączna wartość wymienionych wyżej trzynastu projektów wyniosła **144,65 mln zł**.

W skali kraju (na bazie danych z ostatniego Konwentu Dyrektorów ZMIUWów) należy stwierdzić, że Województwo Podkarpackie znajduje się **na 4 miejscu** pod względem wielkości środków wydatkowanych na inwestycje z zakresu zabezpieczenia przeciwpowodziowego. **Na przestrzeni lat 2000-2015 PZMiUW w Rzeszowie wydatkował na ten cel ponad 600 mln zł.**

4. Plany na najbliższą perspektywę finansową 2016-2020

PZMiUW w Rzeszowie w chwili obecnej posiada już i zlecił dokumentacje projektowe dla 22 zadań inwestycyjnych o łącznej wartości kosztorysowej robót ok. 490 mln zł. Część z nich obejmuje rozbudowę i budowę obwałowań przeciwpowodziowych na długości ok. 60 km, w tym w najbardziej newralgicznych miejscach tj. miasta Jasła, Dębicy a zwłaszcza na terenie powiatu tarnobrzeskiego. Dodatkowo, jeszcze w roku bieżącym PZMiUW planuje zlecić trzy kolejne opracowania projektowe, które obejmą rozbudowę 30 km lewego obwałowania Sanu w powiecie stalowowolskim, prawego wału Wisłoki w Mielcu i obwałowań Wisłoki i Ropy na terenie os. Gądky w Jaśle. Przewidywana wartość robót na powyższych trzech zadaniach to ok. 120 mln zł.

Globalnie, bazując jedynie na już zleczonej i planowanej do zlecenia w roku bieżącym dokumentacji, **na przestrzeni lat 2016-2020 będzie możliwa realizacja inwestycji o wartości 610 mln zł**, a wykonane prace w zakresie modernizacji obwałowań

pozwoła na przywrócenie dobrego stanu technicznego ok 90 km wałów przeciwpowodziowych.

Zestawiając poszczególne okresy planistyczne (*lata 2000-2010 – 341 mln zł, lata 2011-2015 – 261 mln zł, założenia na 2016-2020 – 610 mln zł*) daje się zauważyć pod tym względem znaczną dynamikę wzrostową.

W ramach prognozowanych 610 mln zł wstępnie zabezpieczona jest kwota około 272 mln zł, (w tym z Regionalnego Programu Operacyjnego ok 58 mln, Banku Światowego 169 mln zł i Budżetu Państwa oraz Rezerwy Celowej ok 45 mln zł - na podstawie średnich, corocznie przyznawanych kwot).

Oprócz w/w zadań najpilniejszych inwestycyjnych, dzięki staraniom PZMiUW w **Planie Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla Regionu Wodnego Górnej Wisły** zostało dodatkowo ujęte działanie polegające na przywróceniu, w najbliższej perspektywie finansowej, funkcjonalności i właściwego stanu technicznego **ponad 120 km** obwałowań w zlewniach Sanu z Wisłokiem, Wisłoki i Wisły Sandomierskiej.

Należy tu równocześnie zaznaczyć, że Uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego z 2012 roku nie obejmuje wszystkich koniecznych do realizacji zadań. Zgodnie z Uchwałą pozostało do wykonania jeszcze 13 zadań, w ramach których planowana jest rozbudowa jedynie 28 km (i budowa nowych 22,5 km) obwałowań. Tymczasem, na terenie województwa podkarpackiego w niezadawalającym stanie znajduje się 376 km wałów przeciwpowodziowych. Jak zaznaczono wyżej – ilość ta zostanie w najbliższym czasie zweryfikowana poprzez uwzględnienie w wykonanych ocenach pięcioletnich założeń Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym,

Odcinki wałów w północnej części województwa podkarpackiego, które zgodnie z wynikami ocen pięcioletnich mają nieodpowiedni stan PZMiUW w Rzeszowie zgłosił jako priorytetowe przedsięwzięcia do sfinansowania ze środków Banku Światowego w ramach *Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły*.

Zadania Wisła etap 1 i Wisła etap 2 są już przewidziane do sfinansowania ze środków BŚ.

W marcu 2016 PZMiUW dodatkowo zgłosił do ujęcia w Projekcie 6 zadań o łącznej wartości 121,2 mln zł. Przedmiotowe przedsięwzięcia to San III, San - Stalowa Wola, Łęg IV, Trześniówka VII, Babulówka i Osa.

Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły o łącznej wartości 5 mld zł stwarza realne szanse na sfinansowanie najpilniejszych do realizacji inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej.

W obecnej chwili w ramach całej puli środków Projektu na rzecz inwestycji, które mają być realizowane przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie przyznana jest wstępnie kwota ok 169 mln zł, co stanowi zaledwie 3,5 % całego budżetu Projektu.

5. Przepływ środków finansowych w ramach *Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły*.

Podręcznik Operacyjny Projektu zatwierdzony 28 października 2015 r. określił tryb składania wniosków o uruchomienie środków oraz przepływ środków. Zakłada on, że środki finansowe będą przekazywane z rachunku Ministerstwa Finansów kolejno na rachunek Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Marszałkowskiego i w końcu na rachunek poszczególnych Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych. Mając na uwadze powyższe PZMIUW jeszcze w listopadzie 2015 r., wystąpił z wnioskiem o zapewnienie finansowania, dla najbardziej przygotowanego zadania *Wisła etap 1*, oraz dla wyłonienia Konsultanta Wsparcia Technicznego.

W grudniu 2015 r. MSWiA poinformowało, że wydanie stosownego zapewnienia finansowania nie jest możliwe z uwagi na **brak ostatecznego montażu finansowego** dla Projektu

Dodatkowo w dniu 09.03.2016 r. odbyło się spotkanie w siedzibie MSWiA w którym uczestniczyli m.in. skarbnicy województw zaangażowanych w realizację Projektu. W trakcie spotkania podniesiono **konieczność zawarcia porozumienia**, które umożliwiłyby realizację zadań administracji rządowej przez jednostki samorządu.

Przedstawiona problematyka związana z koniecznością zawarcia porozumienia i wykonania montażu finansowego może zostać rozwiązana na poziomie Komitetu Sterującego projektu, którego Prezydium stanowią:

- Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Minister Środowiska
- Minister Finansów

Przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego wystosował zaproszenie do przedstawicieli w/w resortów, celem uzyskania informacji, które pozwolą na dokonanie oceny realnych terminów, będą mogły zostać rozpoczęte zadania przewidziane do sfinansowania ze środków Banku Światowego.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Władysław Ortyl